

Stručný obsah

Seznam obrázků	xvi
Seznam tabulek	xviii
0. O čem a pro koho	1
I. část: DELPHI SE PŘEDSTAVUJE	9
1. Co je Delphi	11
2. Vývojové prostředí Delphi	17
3. První kroky a první program	34
II. část: OD KOMPONENT K APLIKACI	41
4. Komponenty, vlastnosti a události	43
5. Formulář je také komponenta	51
6. Co je na paletě?	60
7. Tvorba dialogových boxů	74
8. Standardní dialogové boxy	85
9. Tvorba menu a Menu Designer	96
10. Vyplňení uživatelského rozhraní	102
11. Vybrané další komponenty	111
III. část: OD APLIKACE K DISTRIBUCI	117
12. Základy práce s resources	119
13. Tvorba návodů a dokumentace	125
14. Instalační program	138
IV. část: DATABÁZOVÉ APLIKACE	143
15. Co je databázová aplikace	145
16. Funkce jednotlivých nástrojů	160
17. Komponenty Data Access	175
18. Komponenty Data Controls	212
19. Generátor sestav Report Smith	222
20. Souhrnný databázový příklad	232
V. část: «OPRAVDOVÉ» PROGRAMOVÁNÍ	241
21. Od Pascalu k Turbo Pascalu	243
22. Od Turbo k Object Pascalu	272
23. VCL z hlediska Pascalu	296
24. Ladění a testování programů	310
25. Pod pokličku Delphi a Windows	335
26. Rozšiřující komponenty a nástroje	354
Přílohy	371

Podrobný obsah

Seznam obrázků	xvi
Seznam tabulek	xviii
0. O čem a pro koho	1
Struktura příručky	2
Rady pro samouky	5
Konvence a terminologie	7
O autorech	8
I. ČÁST: DELPHI SE PŘEDSTAVUJE	9
1. Co je Delphi	11
Verze Delphi a jeho konkurenti	12
Komponenty a dvoucestné nástroje	13
Object Pascal	15
Jak úspěšné Delphi bude?	16
2. Vývojové prostředí Delphi	17
Uspořádání obrazovky a hlavní části prostředí	18
Systém menu a dialogových boxů	21
Tlačítková/nástrojová lišta (SpeedBar)	25
Paleta komponent	26
Form Designer	27
Object Inspector	28
Okna, spousta oken	29
Elektronická a tištěná dokumentace	30
Podrobněji o návodě Delphi	32
3. První kroky a první program	34
Jak se programuje pod Windows?	34
Váš první program v Delphi	36
Upravujeme první program	37
Zkoumáme první program	39

II. ČÁST: OD KOMPONENT K APLIKACI	41
4. Komponenty, vlastnosti a události	43
Komponenty jako základní stavební prvky aplikace	43
Properties definují vlastnosti komponent	44
Events/události vyvolají určité chování komponenty	46
Událostmi řízené programování	48
Příklady zpracování událostí	49
5. Formulář je také komponenta	51
Přehled vlastností formuláře	52
Události, na které reaguje formulář	54
Metody pro práci s formulářem	55
Vlastnosti formulářů důležité pro dialogové boxy	56
Vytvoření Multiple Document Interface	57
Sdílení formulářů a Šablony (Form Templates)	58
Další operace a postupy s formuláři	59
6. Co je na paletě?	60
Charakteristika jednotlivých skupin komponent	60
Přehled všech komponent	61
VCL: komponenty a/nebo objekty?	63
VCL: procedury a funkce pro dialogové boxy	65
Manipulace s jednou komponentou	67
Manipulace s více komponentami, speciální operace	68
Vlastnosti společné většině komponent	70
Události společné většině komponent	73
7. Tvorba dialogových boxů	74
Jednoduché popisky (Label)	74
Jednoduchá tlačítka (Button)	75
Seskupování komponent (GroupBox, Panel)	76
Přepínací boxy (RadioButton, RadioGroup)	77
Zaškrťávací boxy (CheckBox)	78
Jednořádkové vstupy (Edit)	79
Víceřádkové vstupy a výstupy (Memo)	80

Práce se seznamy (ListBox)	81
Kombinace editač. boxu a seznamu (ComboBox)	82
Posuvnítka (ScrollBar)	83
Nastavení čísel myší (SpinButton, SpinEdit)	84
8. Standardní dialogové boxy	85
Společné charakteristiky	85
Otevřání a ukládání souborů (OpenSaveDialog)	86
Další komponenty pro práci se soubory a adresáři	88
Výběr fontu, jeho stylu a velikosti (FontDialog)	89
Výběr barev (ColorDialog)	90
Výběr a konfigurace tiskárny, vlastní tisk (PrinterSetupDialog, PrintDialog)	91
Hledání a nahrazování (FindDialog, ReplaceDialog)	93
9. Tvorba menu a Menu Designer	96
Komponenta Hlavní menu	96
Komponenta Položka menu	97
Konzistence je nade vše aneb šablony a pravidla	98
Komponenta Pop-Up Menu	99
Více o ovládání Menu Designeru	100
10. Vylepšení uživatelského rozhraní	102
Tlačítko s bitmapou (BitBtn)	103
Nástrojové lišty (Panel+SpeedButton)	104
Tvorba stavové řádky	105
Oddělovací čáry a rámečky (Bevel)	105
Zobrazení průběhu déletrvajícího procesu (Gauge)	106
Kontrola vstupů, formátování výstupů (MaskEdit)	107
Vícestránkové formuláře/dialogy	108
11. Vybrané další komponenty	111
Akce vyskytující se v čase (Timer)	111
Pracujeme hierarchicky (Outline, TIniFile)	112
Tabulkou, prosím (StringGrid, DrawGrid)	113
Říkáte obdélníčky a kolečka? (Shape)	115

III. ČÁST: OD APLIKACE K DISTRIBUCI	117
12. Základy práce s resources	119
Práce s resources v Image Editoru	120
Postup použití resource v Delphi	121
Příklad: vytvoření českého kalendáře	122
13. Tvorba návodů a dokumentace	125
Druhy návodů ve Windows	125
Návodů bublinová a na stavové řádce	127
Nutné a rozšiřující nástroje pro hlavní návod	128
Vnitřní struktura hlavní návody	129
Postup při vytváření hlavní návody	131
Obsahová stránka helpu a tištěná dokumentace	136
Shrnutí	137
14. Instalační program	138
Možné a požadované nástroje	138
Jednoduchý batch a/nebo komprimační program	139
Jednoduchý instalační program v Delphi	140
IV. ČÁST: DATABÁZOVÉ APLIKACE	143
15. Co je databázová aplikace	145
Trocha teorie s vysoce praktickými důsledky	145
Základní vlastnosti databázových systémů	146
Logická a fyzická struktura databáze	148
Databázový formát a typy dat	149
Rámcový postup při vytváření databázové aplikace	155
„Samozřejmosti“ na které se zapomíná	157
16. Funkce jednotlivých nástrojů	160
Podpora databázových aplikací v Delphi - přehled	160
Borland Database Engine (BDE)	161
BDECFG: tvorba Aliasů a konfigurace ovladačů	163
Database Desktop (DBD)	167
Interactive Tutors	169
Database Form Expert	170

Visual Query Builder (VQB)	172
Local Interbase Server (LIBS)	173
17. Komponenty Data Access	175
Terminologické opáčko	176
Přehled komponent Data Access	177
Propojení komponent (DataSource)	178
Přístup k celé tabulce (Table)	179
Přehled metod	179
Otevření a uzavření tabulky	183
Pohyb (navigace) po tabulce	184
Přístup k jednotlivým polím věty	185
Editace tabulky (modifikace a přidávání/výmaz dat)	187
Práce se záložkami	191
Hledání s využitím indexů	192
Výběr a editace dle rozsahu hodnot indexovaného pole	193
Dávkové operace	195
Globální operace	196
Spojení dvou tabulek (ve vztahu 1:N)	198
Použití SQL (Query)	200
Vlastnosti a události	200
Metody a parametry	201
Obecné srovnání komponent Table x Query	204
Uložené procedury (StoredProc)	205
Komunikace se serverem, lokální Aliasy (Database)	206
Dávkové operace „ve velkém“ (BatchMove)	207
Vazba na generátor sestav (Report)	208
Práce nad databází (TSession)	209
18. Komponenty Data Controls	212
Přehled komponent stránky Data Controls	212
Zobrazení databáze ve formě tabulky (DBGrid)	213
Navigátor po tabulce (DBNavigator)	215
Komponenty pro zobrazení a změnu hodnot polí	216
Zobrazení textu (DBText)	216
Zobrazení a editace textu (DBEdit)	216
Zobrazení a editace delšího textu (DBMemo)	216
Zobrazení obrázku (DBImage)	217
Výběr ze seznamu předdefinovaných hodnot (DBListBox)	218

Seznam s možností zadání nové hodnoty (DBComboBox)	218
Databázový zaškrťávací box (DBCheckBox)	219
Databázový přepínací box (DRadioButton)	219
Seznam z jiné tabulky (DBLookupList)	220
Seznam z jiné tabulky s editací (DBLookupCombo)	220
19. Generátor sestav Report Smith	222
Co je Report Smith a co umožňuje	222
Základy ovládání Report Smithu	223
Základní typy sestav	225
Struktura sestavy a postup jejího vytváření	227
Šířitelná verze (Report Smith Runtime Viewer)	230
Shrnutí	231
20. Souhrnný databázový příklad	232
Popis vytvářené aplikace	232
Vytvoření vlastní databáze	233
Vizuální tvorba aplikace	237
Příprava aplikace pro distribuci	239
V. ČÁST: «OPRAVDOVÉ» PROGRAMOVÁNÍ	241
21. Od Pascalu k Turbo Pascalu	243
Přechod z jiného programovacího jazyka	243
Stručná historie Pascalu	244
Struktura programu v Pascalu	246
Struktura programových jednotek (units)	249
Bloky, deklarace a rozsah platnosti	251
Datové typy	252
Identita, kompatibilita a konverze typů	256
Výrazy a operátory	257
Konstanty a inicializované proměnné	262
Proměnné	263
Příkazy	266
Procedury a funkce	269
Shrnutí	271

---

22. Od Turbo k Object Pascalu	272
Struktura programu a units v Delphi	272
Co znamená „objektově orientovaný jazyk”	275
Implementace objektů v Delphi a komponenty	277
Implementace objektů v Delphi a Object Pascal	278
Určení přístupových práv k objektům	281
Více o properties z hlediska Pascalu	282
Více o metodách	283
Metody třídy a reference na třídu	285
Bloky, rozsah platnosti a kompatibilita pro objekty	286
Obsluha výjimek	287
Run-time informace o typu objektu	289
Novinky ve funkcích a procedurách	291
Nulou ukončené řetězce (PChar)	292
Otevřené parametry	294
Přehled klíčových slov Object Pascalu	295
23. VCL z hlediska Pascalu	296
Hierarchie objektů v Delphi	296
Na počátku byl TObject	298
Třídy TPersistent a TComponent	299
Třídy TControl, TWinControl, TCustomControl, TGraphicControl	300
Skrytá třída TApplication	302
Skrytá třída TScreen	304
TPrinter a unit Printers	305
TStrings a TStringList	307
Object Browser - nástroj pro průzkum objektů	308
24. Ladění a testování programů	310
Druhy chyb v programu	310
Syntaktické chyby	311
Run-time a logické chyby	312
Nejlepší je chybám předcházet	318
Pište robustní aplikace	319
Využití debuggeru k ladění a testování programů	323
Převod starších programů z Pascalu	330

25. Pod pokličku Delphi a Windows	335
Základní struktury a formáty Windows	335
Správa paměti ve Windows a Delphi	339
DLL knihovny	341
Získání základních systémových informací	342
Kontrola Windows, Delphi a aplikací	344
Práce s diskem	345
Práce s adresáři, soubory a jejich atributy	346
Interní struktury souborů	349
Práce s řeťazci	351
Využití Clipboardu ve vašich aplikacích	353
26. Rozšiřující komponenty a nástroje	354
Pro rozšiřující komponenty a nástroje	354
Druhy a typy komponent a rozšiřujících nástrojů	355
Použití VBX ovladačů	358
RAD Pack for Delphi	359
ForeHelp	359
Orpheus	360
B-Tree Filer (Flash Filer)	360
SysTools	361
Async Professional for Delphi	361
Generátor tiskových sestav fy Sinea	362
Soubor komponent New Controls fy Sinea	362
Převod z Vis. Basicu (Conversion Assistant, VB2D)	363
Další komponenty a nástroje	364
Nástin tvorby vlastních komponent	366
Místo závěru	368
PŘÍLOHY	371
A. Instalace a konfigurace Delphi	373
B. Průvodce po Delphi	379
C. Delphi a čeština	382
D. Delphi for Windows 95/Windows NT	386
E. Delphi pro Visual Basic programátory	389
F. Obsah doprovodné diskety	392
G. Objednávkové diskety	395
H. Komerční programy	399

Použitá literatura	403
Anotovaný přehled doporučené literatury	404
Rejstřík jmenný	409
Rejstřík všeobecný	421